

# SAYIŞTAY DENETİM SÜRECİNDE BELEDİYELERDE MALİ DİSİPLİN: KAHRAMANMARAŞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ (2018–2023) ÜZERİNE BİR İNCELEME

## Makale Bilgileri

Geliş Tarihi : 09.09.2025  
Kabul Tarihi : 26.12.2025  
Türü : Araştırma Makalesi  
DOI Numarası : 10.55322/mdbakis.1780774

Dr. Öğr. Üyesi Servet ÖNAL\*  
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman ERASLAN\*\*  
Hicri VOLKAN\*\*\*

## Bibliyografik Bilgiler

Önal, S., Eraslan, S. & Volkan, H. (2026). “Sayıştay Denetim Sürecinde Belediyelerde Mali Disiplin: Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi (2018–2023) Üzerine Bir İnceleme” *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi* (Yıl: 2026, Sayı : 77, Sayfa : 259-280) <https://doi.org/10.55322/mdbakis.1780774>

## ÖZ

Bu çalışma, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’ne ilişkin 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2023 yıllarına ait Sayıştay denetim raporlarındaki bulguları bütüncül bir yaklaşımla analiz etmektedir. Çalışmanın temel amacı, belediyenin mali raporlarının güvenilirliğini, iç kontrol sistemlerinin etkinliğini ve mevzuata uyum düzeyini değerlendirmekle birlikte, Sayıştay denetim sürecine ilişkin kavramsal bir çerçeve sunmaktır. İncelenen raporlar doğrultusunda, belediyenin mali yönetim yapısında süreklilik arz eden yapısal sorunların varlığı tespit edilmiştir. Özellikle iç kontrol zafiyetleri, muhasebe uygulamalarındaki hatalar, ihale süreçlerindeki mevzuata aykırılıklar ve personel yönetiminde karşılaşılan sorunlar (örneğin yıllık izinlerin kullanılmaması) raporlarda sıklıkla tekrarlanan bulgular arasında yer almaktadır. 2018–2023 dönemi itibarıyla Sayıştay denetim raporlarında mali tabloların genel anlamda güvenilir olduğu ifade edilmekle birlikte, bulguların yıllar içerisinde yinelenmesi,

\* Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü  
e-mail: servetonal@gmail.com ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5452-6938> cep: 0 535 933 73 71  
\*\* Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Bahçe Meslek Yüksekokulu, Finans Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü  
e-mail: seraslan@osmaniye.edu.tr ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5558-5435> cep: 0 506 535 35 99  
\*\*\* Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bölümü  
e-mail: hvcka2@gmail.com ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-6350-2143> cep: 505 261 3455

belediye yönetimi tarafından alınan düzeltici önlemlerin kalıcı ve sistematik bir etki oluşturamadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, iç denetim mekanizmalarının yetersizliğini ve denetim sonrası geri bildirim süreçlerinin etkin işlemediğini göstermektedir. Sonuç olarak, belediyenin mali yönetiminde hesap verebilirlik, şeffaflık ve etkinlik ilkelerinin kurumsallaştırılabilmesi için iç kontrol sistemlerinin güçlendirilmesi, iç denetim birimlerinin işlevselliğinin artırılması ve bulgulara ilişkin sistematik izleme mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir. Aksi takdirde, benzer sorunların tekrarı kaçınılmaz hale gelecek ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı riske girecektir.

**Anahtar Kelimeler:** Sayıştay, Denetim, Bulgu, Görüş Bildirme, Belediye

**Jel Kodu:** M40, M41, M42

## **FINANCIAL DISCIPLINE IN MUNICIPALITIES DURING COURT OF ACCOUNTS AUDIT PROCESS: A STUDY ON KAHRAMANMARAŞ METROPOLITAN MUNICIPALITY (2018-2023)**

### **ABSTRACT**

This study offers a comprehensive analysis of the findings presented in the Court of Accounts (Sayıştay) audit reports concerning Kahramanmaraş Metropolitan Municipality for the years 2018, 2019, 2020, 2021, and 2023. The primary aim is to evaluate the reliability of the municipality's financial statements, the effectiveness of its internal control systems, and the degree of compliance with relevant legislation, while also outlining the conceptual framework of the Sayıştay auditing process. The findings derived from the audit reports indicate the persistence of structural deficiencies in the municipality's financial management system. Notably, recurring issues include weaknesses in internal controls, errors in accounting practices, irregularities in procurement procedures, and problems in personnel management such as the failure to ensure employees take their annual leave. Although the audit opinions for the period between 2018 and 2023 generally affirm the reliability of the financial statements, the repetition of similar findings across multiple years demonstrates that corrective actions taken by the municipality have not achieved lasting or systematic results. This recurrence reflects the inadequacy of internal audit mechanisms and the limited effectiveness of post-audit feedback and monitoring processes. In conclusion, to enhance transparency, accountability, and efficiency in the municipality's financial management, it is essential to strengthen internal control mechanisms, improve the functionality of internal audit units, and institutionalize systematic follow-up procedures regarding audit findings. Otherwise, the recurrence of similar problems and the risk of inefficient use of public resources will likely persist.

**Keywords:** Court of Accounts, Audit, Finding, Opinion Forming, Municipality

**Jel Code :** M40, M41, M42

## 1. GİRİŞ

**Y**erel yönetimler, kamuya ait hizmetlerin topluma en yakın birimler aracılığıyla sunulmasını sağlayan, demokratik ve katılımcı yönetim anlayışının temel yapı taşlarıdır. Bu bağlamda, özellikle büyükşehir belediyeleri, artan kentleşme ve yükselen kamu talepleri karşısında, daha etkin, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim modeliyle hizmet sunma sorumluluğunu üstlenmektedir. Bu sorumluluğun gereği olarak, kamu kaynaklarının verimli, etkin ve hukuksal çerçeveye uygun kullanımının sağlanması ve bu süreçlerin denetlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Kamu hizmetlerinin etkin, verimli ve hesap verebilir bir şekilde yürütülmesi, modern kamu yönetiminin temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Özellikle yerel yönetim birimleri olan belediyeler, hizmet sunumunun halka en yakın düzeyde gerçekleştirildiği idari yapılar olup, kamu kaynaklarının doğru ve yasal kullanımını güvence altına alacak güçlü bir mali disiplin anlayışına ihtiyaç duymaktadır (Keleş, 2016). Bu çerçevede mali disiplin, yalnızca bütçe dengesinin sağlanması anlamına gelmeyip; kaynakların planlı, kontrollü ve mevzuata uygun biçimde kullanılmasını da kapsamaktadır.

Türkiye’de belediyelerin mali denetimi, anayasal bir kurum olan Sayıştay tarafından yürütülmektedir. Sayıştay denetimleri, belediyelerin gelir, gider, varlık ve borç işlemlerinin yanı sıra, iç kontrol sistemleri ve mevzuata uyum düzeylerini de inceleyerek kamu mali yönetiminin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine hizmet etmektedir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/2253\\_sayistay\\_tanitim\\_2022.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/2253_sayistay_tanitim_2022.pdf)). Denetim sonucunda hazırlanan raporlar, yalnızca geçmiş dönem hatalarının ortaya çıkarılmasını değil; aynı zamanda belediyelerin kurumsal gelişimine katkı sunacak rehberlik işlevini de yerine getirmektedir (Acar & Altun, 2020). Sayıştay Denetim Terimleri Sözlüğünde iç kontrol, “Bütçeye ve yürürlükteki kurallara uyulmasına, varlıkların korunmasına, muhasebe kayıtlarının geçerliliğinin ve samimiyetinin sağlanmasına ve özellikle mali bilgileri uygun zamanda kullanıma hazır halde bulundurarak yönetsel kararların kolaylaştırılmasına imkân veren prosedürler ve araçlar bütünü” olarak tanımlanmıştır (Arı, 2011: 14, İbiş ve Çatıkkaş:114 ).

Bu çalışma, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’nin 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2023 yıllarına ait Sayıştay denetim raporlarını inceleyerek, belediyede mali disiplinin sağlanma düzeyini ve karşılaşılan yapısal sorunları analiz etmeyi amaçlamaktadır. 2022 yılı sayıştay denetim raporu yayınlanmadığı için kapsam dışı tutulmuştur. Denetim bulgularının yıl bazında karşılaştırılması yoluyla, aynı türdeki sorunların tekrar edip etmediği, düzeltici önlemlerin etkinliği ve iç kontrol sistemlerinin gelişimi değerlendirilecektir. Bu yönüyle çalışma, yerel yönetimlerde denetim sürecinin yalnızca bir kontrol mekanizması değil, aynı zamanda bir yönetim aracı olarak nasıl işlev gördüğünü ortaya koymayı hedeflemektedir.

## 2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, belediye kavramı, belediyelerin önemi ve türleri ile büyükşehir belediyelerinin oluşumu ele alınmakta; ayrıca belediyelerde uygulanan iç ve dış denetim sistemlerinin kuramsal ve hukuki çerçevesi açıklanmaktadır.

## 2.1. Belediye Kavramı ve Yerel Yönetim Sistemi

Yerel yönetimler, köy, kasaba veya kent gibi yerleşim birimlerinde yaşayan halkın yerel nitelikli ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuş anayasal kurumlardır (Varcan, vd, 2019: 3).

Yerelleşme, karar alma ve uygulama yetkilerinin merkezden yerel düzeye aktarılması sürecini ifade eder. Bu süreçte, hizmetlerin halka en yakın birimler aracılığıyla sunulması amaçlanmaktadır. Yerelleşmenin temelini oluşturan yerinden yönetim ilkesi hem idari hem de siyasal boyutlarıyla incelenmektedir. İdari yerinden yönetim anlayışında, kamu hizmetleri merkezi idarenin dışında, kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlar tarafından yürütülür (Varcan, vd, 2019: 7).

Anayasa'nın 127. maddesine göre belediye, belirli bir coğrafi alanda, yerel halkın ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuş, seçimle işbaşına gelen, idari ve mali özerkliğe sahip mahalli idare birimidir (T.C. Anayasa, 1982). Türkiye'de belediyeler, Anayasa'nın 127. maddesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümleri doğrultusunda faaliyet göstermekte; altyapı, temizlik, ulaşım, imar ve sosyal hizmetler gibi yerel nitelikli kamu hizmetlerini yerine getirmektedir.

Türk Dil Kurumu tanımına göre belediye, il, ilçe, kasaba veya belde gibi yerleşim birimlerinde temizlik, aydınlatma, su temini, toplu ulaşım ve esnaf denetimi gibi hizmetleri yürütmek üzere kurulmuş; başkan ve meclis üyeleri halk tarafından seçilen tüzel kişiliğe sahip kamu kuruluşudur (<https://sozluk.gov.tr/>). Günümüzde belediye, şehirleşmiş yerleşim alanlarında halkın yerel ortak ihtiyaçlarını karşılayan, seçimle belirlenen karar organlarına sahip kamu tüzel kişiliği olarak tanımlanmaktadır (Budak, 2024: 64).

Belediyeler, yerel düzeyde halkın ortak gereksinimlerini karşılamak için kurulmuş, kamu tüzel kişiliğine sahip ve organları seçimle belirlenen idari yapılar olarak tanımlanır (Belediye Kanunu, 2005, m.3/a). Sanayi devrimi ile hızlanan kentleşme süreci, belediyelerin görev alanını genişletmiş; sosyal, ekonomik ve teknik sorunların çözümünde bu kurumların rolü artmıştır (Varcan, vd, 2019: 5). Yerel yönetimlerin idari ve mali özerkliği anayasal olarak tanınmış olmakla birlikte, bu özerklik merkezi idarenin denetim yetkisiyle dengelenmektedir (Moğol, vd, 2019: 85).

## 2.2. Belediyelerin Önemi

Belediyeler, topluma en yakın yönetim birimleri olması sebebiyle, kamu hizmetlerinin etkin ve hızlı sunumunda merkezi bir rol oynamaktadır. Mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanmasında sağladıkları idari esneklik, kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını mümkün kılar. Ayrıca demokratik katılım, şeffaflık ve yerel düzeyde hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde yerel yönetim sisteminin temel taşlarından biri olarak kabul edilmektedir (Kızılkaya, 2019: 7; Işık ve Engin, 2022: 160).

Merkezi idarenin, hızla artan ve bölgesel farklılıklar gösteren hizmet taleplerini karşılamakta yetersiz kalması, halkın mal ve hizmetlere sürekli olan talebi ve kaynakların etkin kullanım gerekliliği, belediye ve yerel yönetimlerin önemini artırmıştır (Kızılkaya, 2019: 7). 19 ve 20. yüzyıllarda yaşanan sanayileşme ve kentleşme hareketleri ile özellikle küreselleşmenin etkisi, kentlerde nüfusun hızlı artışına neden olmuş; bu durum yerel yönetimlerde görev ve sorumluluklarının genişlemesine yol açmıştır. 21. yüzyılda ise küreselleşmenin etkisiyle kamu hizmetlerinde verimli, hızlı ve kaliteli sunum zorunlu hale gelmiştir. Merkezi idarelerin bu kapsamda etkin hizmet sunamaması, belediyelerin daha aktif rol almasını gerekli kılmıştır (Kızılkaya, 2019: 9).

### 2.3. Belediye Türleri ve Büyükşehir Belediyeleri

Türkiye’de belediyeler, idari yapıları ve yetki alanları bakımından dört kategoriye ayrılmaktadır: Olağan belediyeler, büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyeleri ve ilk kademe belediyeleri (Moğol vd., 2019: 91). Büyükşehir belediyeleri, sanayileşme ve hızlı kentleşmeyle birlikte artan kamu hizmeti taleplerine cevap verebilmek amacıyla oluşturulmuştur. BŞB hizmetleri sadece kent merkezinde değil, il mülki sınırına kadar tüm ili kapsayacak şekilde gerçekleştirilecektir (Çelikyay Hamza & Yüksel, 2025:28). 5216 sayılı Kanun kapsamında, nüfusu 750.000’i aşan iller büyükşehir statüsüne alınabilmekte; bu yapılar, ilçe belediyeleri arasında koordinasyon sağlamak ve kent genelinde stratejik planlama yapmakla yükümlü kılınmaktadır (5216 sayılı Kanunu, 2004, m.4).

### 2.4. Belediyelerde İç ve Dış Denetim

Yerel yönetimler, devlet teşkilatı içinde yönetimin bütünlüğü ilkesi kapsamında sınırlı özerkliğe sahip kamu tüzel kişilikleridir. Bu özerklik, merkezi yönetimin denetim ve gözetim yetkisi ile dengelenmektedir. Denetimin kapsamı ve yoğunluğu arttıkça yerel özerklik azalmakta; denetimin zayıflaması ise yerel yönetimlere daha geniş hareket alanı tanımaktadır. Bu nedenle denetimin varlığı kadar, amacı, kapsamı ve uygulanış biçimi de büyük önem taşımaktadır (Keleş, 1997:10).

Türk Dil Kurumuna göre denetim “herhangi bir işin doğru ve yönetmeliklere uygun biçimde yapılıp yapılmadığını araştırmak, gözden geçirmek, teftiş etmek ve kontrol etmek” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, 2025). Denetim, ekonomik faaliyet ve diğer olaylarla ilgili iddiaların önceden saptanmış ölçütlere uygunluk derecesini araştırmak ve sonuçlarını ilgi duyanlara iletmek amacıyla tarafsızca kanıt toplayan ve bu kanıtları irdeleyip, değerlendiren sonucunu muhataplara bildiren sistematik bir süreçtir (Güçlü, 2005: 1; Auditing Concepts Committee Report).

Denetim, bir kuruluşun faaliyet ve işlemlerinin hedef, bütçe, kural ve standartlara uygun yürütülmesini sağlamak amacıyla yapılan sistematik bir incelemedir. Bu süreçte hataların tespit edilmesi ve gerekli düzenleyici önlemlerin alınması hedeflenir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/796\\_denterimleri.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/796_denterimleri.pdf)). Denetim; birey, kurum ya da süreçlerin mevzuat ve kıstaslara uygunluğunun izlenmesi ve raporlanmasını kapsar (Falay, 1997:8).

Belediyelerde denetimin temel amacı, faaliyet ve işlemlerde hataların önlenmesini sağlamak, çalışanların ve teşkilat yapısının gelişimine katkıda bulunmak ve yönetim ile kontrol sistemlerinde geçerli, güvenilir ve tutarlı bir yapıya kavuşmasına rehberlik etmektir. Bu kapsamda denetim; belediye hizmetlerinin süreç ve sonuçlarını, mevzuat hükümleri, belirlenmiş amaç ve hedefler, performans ölçütleri ve kalite standartları çerçevesinde tarafsız biçimde analiz etme, karşılaştırma ve ölçme; kanıtlara dayalı değerlendirme yapma ve elde edilen sonuçları raporlayarak ilgililere sunma sürecidir (5393 sayılı Belediye Kanunu, m. 54).

Bu nedenle belediyelerin gelirlerini etkin, tutumlu ve israftan uzak kullanması ile faaliyetlerini mevzuat çerçevesinde yürütmesi beklenmektedir. Doğru ve güvenilir mali raporlama, kamu mali yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilirliğin temelini oluşturmaktadır (Işık ve Engin, 2022: 160). Denetimler; iş ve işlemlerin hukuki sürece uygunluğunu, mali ve performans denetimi boyutlarını kapsamaktadır. Bu denetim süreçleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu hükümleri doğrultusunda

yürütülmektedir. Bununla birlikte, belediyelerin mali işlemler dışında diğer idari faaliyetlerin, hukuka uygunluğu ve idare bütünlüğü bakımından İçişleri Bakanlığı tarafınca da denetime tabi tutulmaktadır. Belediyelerde denetim; iç denetim ve dış denetim şeklinde iki türde gerçekleştirilir (5393 sayılı Belediye Kanunu, m. 55).

#### **2.4.1. İç Denetim**

İç denetim, kamu idarelerinin faaliyetlerine değer katmak ve bu faaliyetleri geliştirme amacıyla gerçekleştirilen, bağımsız ve nesnel nitelikte güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetleridir. Bu süreçte, kamu kaynaklarında ekonomiklik, etkinlik ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda yönetilip yönetilmediği değerlendirilir ve yönetime rehberlik edilir (5018 sayılı Kanun, m. 63).

İç denetim faaliyetleri, kamu idarelerinde yönetim ve kontrol yapıları ile mali işlemlerine ilişkin risk yönetilmesi, yönetimde ve kontrolde süreç etkinliğini ölçmeyi ve geliştirmeyi hedefler. Bu faaliyetler, sistematik, sürekli ve disiplinli bir anlayışla, genel kabul görmüş denetim standartlarına uygun şekilde yürütülür. İç denetim faaliyetleri, yalnızca bu alanda yetkilendirilmiş iç denetçiler tarafından yerine getirilir (5018 sayılı Kanun, m. 63).

İç denetim, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu kapsamında yürütülen, kurum içindeki mali ve yönetsel işlemleri değerlendirmeye yönelik bağımsız ve nesnel bir danışmanlık faaliyetidir (Afacan, 2022: 69). İç denetim birimleri, yönetime güvence sunmanın yanı sıra süreçlerin iyileştirilmesine katkı sağlayacak önerilerde bulunur (Alıcı, 2014: 226).

#### **2.4.2. Dış Denetim**

Dış denetim, uygulama sonrasında yürütülen bir denetim türüdür. Harcamaların gerçekleştirilmesini takiben yapılan bu denetim, hedeflenen sonuçlarla gerçekleşen sonuçların karşılaştırılması ve süreçlerin yasalara uygunluğunun değerlendirilmesine dayanır (Acar & Altun, 2020: 255).

Dış denetim, anayasal yetkiye sahip Sayıştay tarafından gerçekleştirilir. Sayıştay, belediyelerin mali raporları ile gelir, gider ve mal işlemlerinin hukuki düzenlemelere uygunluğunu inceleyerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne raporlar (T.C. Anayasası, 1982, m. 160). Bu süreçte, mali tabloların doğruluğu, iç kontrol sisteminin etkinliği ve kamu kaynaklarının verimli kullanımı denetlenmektedir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/796\\_denterimleri.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/796_denterimleri.pdf)).

### **3. SAYIŞTAY VE DENETİM FAALİYETLERİ**

Bu bölümde Sayıştay'ın kurumsal yapısı, tarihî gelişimi, anayasal ve yasal dayanakları ile belediyeler üzerindeki denetim yetkisi ele alınmaktadır.

#### **3.1. Sayıştay'ın Kurumsal Konumu ve Tarihçesi**

Sayıştay, kamu mali yönetiminin dış denetimini gerçekleştirmek üzere Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 160. maddesiyle kurulmuş yüksek denetim organıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay, bu yönüyle demokratik gözetim mekanizmasının önemli bir parçasını oluşturur (Acar ve Altun, 2020: 253).



Kurumun kökenleri, Osmanlı zamanında 1862 yılında kurulan Divan-ı Muhasebat'a dayanmaktadır. Cumhuriyetin ilanından sonra 1923 yılında çıkarılan kanunla yeniden yapılandırılan Sayıştay, zaman içerisinde modern denetim ilkelerine uygun bir yapıya kavuşmuştur (<https://www.sayistay.gov.tr/pages/75-osmanli-devleti-donemi>). 2003 yılında yürürlüğe girmiş olan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile Sayıştayın denetim kapsamı genişletilmiş; 2010 tarihli 6085 sayılı Sayıştay Kanunu ise dış denetimin kapsam ve yöntemlerini daha da netleştirmiştir.

### **3.2. Sayıştay Denetiminin Amaç ve Kapsamı**

Türkiye’de dış denetim yetkisi, anayasal bir kurum olan Sayıştay tarafından yerine getirilmektedir. Sayıştay, denetim ve yargı olmak üzere iki temel işleve sahiptir. Denetim yetkisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) adına ve belirlenen yasal çerçevede kullanılır. Bu yetkinin dayanağını başta T.C. Anayasası olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu oluşturmaktadır. Anayasa’nın 160. maddesi Sayıştay’a; merkezi yönetim kapsamında olan kamu idareleri ve sosyal güvenlik kurumlarına ait gelir, gider ve malları TBMM adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlama yetkisi verir. Aynı madde, mahalli idarelerin hesap ve işlemlerinin de Sayıştay tarafından denetleneceğini açıkça belirtmektedir (Işık & Engin, 2022: 163).

Sayıştay’ın görev ve yetkileri, 6085 sayılı Kanun’un 4. ve 5. maddelerinde ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Buna göre Sayıştay; merkezi yönetim kapsamında olan kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları, mahalli idareler, kamu payı bulunan anonim ortaklıklar, bağlı ve ortak olunan kuruluşlar, kamu borçlanmaları, hibe kullanımları, özel hesaplar ve fonlar üzerinde denetim yapma yetkisine sahiptir (Işık & Engin, 2022: 164). Kanun’un 5. maddesi ise Sayıştay’a kamu idarelerine ait mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğuna uygun denetleme, TBMM’ye raporlama, kamu zararlarına ilişkin işlemleri kesin hükme bağlama, genel uygunluk bildirimini sunma ve diğer yasal denetim görevlerini yerine getirme yetkisi vermektedir (Işık & Engin, 2022: 163).

2019 yılında yürürlüğe giren yeni Stratejik Plan çerçevesinde Sayıştay’ın misyonu, “Kamuda hesap verme sorumluluğu ile mali saydamlığa katkı sağlamak üzere denetim, yargılama ve rehberlik yapmak” olarak belirlenmiştir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/705\\_SP\\_2019\\_2023.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/705_SP_2019_2023.pdf)). Sayıştay denetimi, kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanılmasını sağlamaya yönelik anayasal bir denetim mekanizmasıdır. Bu denetim, düzenlilik ve performans denetimi şeklinde iki ana başlıkta yürütülmektedir (6085 sayılı Sayıştay Kanunu, m.36/1).

Sonuç olarak, Sayıştay denetiminin amacı ve genel esasları, mali denetim sisteminin hukuki çerçevesini oluşturarak kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve şeffaf kullanımını güvence altına almakta; denetim sürecini anayasal, yasal ve etik temellere dayandırarak demokratik hesap verebilirliği güçlendirmektedir.

### **3.3. Sayıştay’ın Belediyeler Üzerindeki Denetimi**

6085 sayılı Sayıştay Kanunu’nun 34. maddesi uyarınca Sayıştay, belediyelerin gelir, gider, mal işlemleri ve mali tablolarını denetlemektedir. Bu denetim kapsamında, belediyelerde yürütülen kamu hizmetlerinin hukuka uygunluk, hesap verebilirlik ve mali saydamlık ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği incelenir (Işık & Engin, 2022: 164). Sayıştay denetimi, kamu kaynaklarının etkin,

ekonomik ve verimli kullanılmasına yönelik anayasal bir denetim mekanizmasıdır. Denetim iki ana türden oluşmaktadır: Düzenlilik ve performans denetimi (6085sayılı Sayıştay Kanunu, m.36/1).

### 3.3.1. Düzenlilik Denetimi

Düzenlilik denetimi; kamu idareleri hesap ve işlemleri ile mali rapor ve tabloların güvenilirlik ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesini; kamu idarelerine ait gelir, gider ve malların hesap ve işlemlerinin kanuna ve diğer mevzuata uygunluğunun tespit edilmesiyle mali yönetim ve iç kontrol sistemleri değerlendirilmesini içerir (6085sayılı Sayıştay Kanunu, m.36/2).

Bu denetim, mali tabloların güvenilirliğini, işlemlerin hukuki uygunluğunu ve iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendirmeyi amaçlar. Mali ve uygunluk denetimi şeklinde iki alt kategoriye ayrılır ([https://www.sayistay.gov.tr/files/3077\\_KAMU\\_YONETIMINDE\\_MALI\\_DENETIM\\_FUL.son.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/3077_KAMU_YONETIMINDE_MALI_DENETIM_FUL.son.pdf)).

#### 3.3.1.1. Mali Denetim

Mali denetim, kamu idarelerine ait hesap ve işlemleri ile mali rapor ve tabloların güvenilirlik ve doğruluğu hakkında görüş bildirmesi ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri değerlendirilmesini kapsar ([https://www.sayistay.gov.tr/files/5565\\_KAMU\\_YONETIMINDE\\_MALI\\_DENETIM.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/5565_KAMU_YONETIMINDE_MALI_DENETIM.pdf)).

Bu denetim türü, kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarının doğruluğunu, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygunluğunu ve mali tabloların gerçeği yansıtır yansıtmadığını değerlendirir. Temel amacı, kamuoyuna güvenilir mali bilgi sunmaktır (Işık & Engin, 2022: 165).

Mali denetim, hesaplar, mali tablolar ve işlemlerin düzenliliği ile mevzuata uygunluğunun bağımsız bir denetçi tarafından incelenmesidir. Bu inceleme sonucunda denetçi bir kanaat oluşturur ya da oluşturmaz ([https://www.sayistay.gov.tr/files/796\\_denterimleri.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/796_denterimleri.pdf)).

#### 3.3.1.2. Uygunluk Denetimi

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nda uygunluk denetimi, *kamu idareleri gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerin kanunlara ve diğer hukuki mevzuata uygunluğunun incelenmesine ilişkin denetim* olarak tanımlanmıştır (6085 sayılı Sayıştay Kanunu, m. 36). Uygunluk denetimi; kaynakların hukuki düzenlemelere uygun kullanılıp kullanılmadığını, hizmet sunumu sırasında vatandaşların haklarına riayet edilip edilmediğini tespit ederek, hazırlanan denetim raporları aracılığıyla şeffaflık ilkesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, mevzuata aykırılıkların raporlanmasıyla kamu yönetiminde hesap verebilirlik tesis edilmesine de hizmet eder (Afacan, 2022: 72).

Sonuç olarak, mali denetim kamu idaresinin hesap ve ilgili belgeleri esas alınarak mali rapor ve tabloların güvenilirliği ve doğruluğuna güvence verirken; uygunluk denetimi kamu idarelerinin gelir, gider ve mallarına ilişkin işlemlerin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmeye yöneliktir (T.C. Sayıştay Başkanlığı, 2024: 9).

### 3.3.2. Performans Denetimi

Performans denetimi; çıktı ve sonuç odaklı bir hesap verebilirlik mekanizması olarak, “paranın karşılığı denetimi”, “program denetimi” veya “verimlilik, etkinlik ve tutumluluk denetimi” gibi kavramlarla da



ifade edilen görece yeni bir denetim türüdür (Demirbaş & Engin, 2016: 29). Bu denetim türü, kamu kaynaklarının ekonomik olarak elde edilip edilmediğini, kaynakların verimli biçimde kullanılıp kullanılmadığını ve belirlenen hedeflere ne ölçüde ulaşıldığını analiz eder (Işık & Engin, 2022: 165). Performans denetimi, yönetimin tüm kademelerini kapsayan; programlama, uygulama ve izleme süreçlerindeki tutumluluk, verimlilik ve etkinlik boyutlarını değerlendirir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/796\\_dentirimleri.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/796_dentirimleri.pdf)) (E.T.22.06.2025).

Sayıştay'ın performans denetimi, kamu kaynaklarının kullanımını objektif verilere dayanarak değerlendirir ve sonuçları TBMM ile kamuoyuna şeffaf biçimde sunarak kamu hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına katkı sağlar. Bu yönüyle performans denetimi, sadece geçmiş faaliyetlerin incelenmesi değil, gelecekte kamu hizmetlerinin daha etkili ve verimli sunulmasına yönelik yönlendirme işlevi de görmektedir (Işık & Engin, 2022: 165). Performans denetimi, kamu idarelerinin belirlenen hedeflere ulaşma düzeyini analiz eder ve kaynakların tutumlu, verimli ve etkin kullanımını değerlendirir (Demirbaş & Engin, 2016: 29; Afacan, 2022: 72).

Sayıştay denetimleri sonucunda hazırlanan raporlar TBMM ve kamuoyuna sunulmakta; böylece kamu mali yönetimi üzerinde etkin bir gözetim mekanizması oluşturulmaktadır. Raporlarda denetim bulguları, tespit edilen eksiklikler ve ilgili mevzuat atıflarıyla birlikte çözüm önerilerine yer verilmektedir ([https://ammeidaresi.hacibayram.edu.tr/documents/article/1/49/1/4\\_akyel.pdf](https://ammeidaresi.hacibayram.edu.tr/documents/article/1/49/1/4_akyel.pdf)).

#### **4. SAYIŞTAY DENETİMLERİNDE BULGU VE DENETİM GÖRÜŞÜ KAVRAMI**

Bu bölümde Sayıştay denetimlerinde sıklıkla kullanılan “bulgu”, “denetim görüşü” ve denetim görüşünü etkileyen ile etkilemeyen bulgular kavramları üzerinde durulacaktır. Sayıştay denetimleri, yalnızca mali tabloların değerlendirilmesiyle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda kamu idaresinin iç kontrol yapısı, mevzuata uygunluk düzeyi ve yönetsel süreçlerini de kapsamlı biçimde analiz etmektedir. Bu bağlamda, “bulgu” ve “denetim görüşü” kavramları, denetim sonuçlarının doğru anlaşılması ve yorumlanması bakımından kritik bir önem taşımaktadır.

##### **4.1. Bulgu Kavramı**

Türk Dil Kurumu'na göre “bulgu”, var olan ancak henüz bilinmeyen bir durumun ortaya çıkarılması sonucunda elde edilen bilgidir (Türk Dil Kurumu, 2025). Denetim bağlamında ise “bulgu”, denetçi tarafından gerçekleştirilen incelemeler sonucunda mevzuata aykırılıklar, hatalı uygulamalar veya eksikliklerin somut delillere dayanarak tespit edilmesini ifade etmektedir. Sayıştay tarafından hazırlanan denetim raporlarında bulgular, genellikle ilgili mevzuat atıfları, sorunun tanımı, nedenleri, etkileri ve önerilen çözüm yollarıyla birlikte sunulmaktadır (Sayıştay, çev. Yörüker; T.C. Sayıştay Başkanlığı, 2018: 139). Bu bulgular, yalnızca geçmiş döneme ait uygulamaların değerlendirilmesi açısından değil, aynı zamanda idarelerin gelecekte benzer hataları önlemesi için yol gösterici niteliktedir.

##### **4.2. Denetim Görüşüne Dayanak Teşkil Eden ve Etmeyen Bulgular**

Sayıştay raporlarında bulgular, iki temel gruba ayrılmaktadır. Birinci kategori, denetim görüşüne doğrudan etki eden ve mali tabloların doğruluğu hakkında kuşku uyandıran, görüşe dayanak teşkil eden bulgulardır. Bu tür bulgular, raporun en kritik kısımlarını oluşturur ve olumlu görüş dışında kalan tüm

görüş türlerinin gerekçesini meydana getirir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/3078\\_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/3078_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf)).

İkinci kategori ise denetim görüşüne doğrudan etki etmeyen; ancak uygunluk ve yönetsel süreçlerde iyileştirme gereksinimini ortaya koyan tespitleri içerir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/3078\\_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/3078_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf)).

#### 4.3. Denetim Görüşü Türleri

Sayıştay denetçileri, topladıkları denetim kanıtlarına dayanarak kamu idaresinin mali tablolarına ilişkin görüşlerini yazılı raporla ifade eder. Görüş belirlemede temel kriter, denetim kanıtlarının yeterliliği ve güvenilirliğidir. Bu kapsamda denetim raporlarında aşağıdaki görüş türlerine yer verilir ([https://www.sayistay.gov.tr/files/3078\\_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/3078_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf)).

- *Olumlu Görüş:* Mali tabloların tüm önemli yönleriyle gerçeği yansıttığı ve mevzuata uygun olduğu durumlarda verilir.
- *Şartlı Görüş:* Sınırlı sayıda hata veya belirsizliklerin bulunduğu, ancak genel anlamda mali tabloların güvenilir sayıldığı hallerde tercih edilir.
- *Olumsuz Görüş:* Denetçinin, denetlediği işletmenin mali durumu ve faaliyet sonuçlarının bütün olarak genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine, yasalara veya doğruluk ve dürüstlük kurallarına aykırı olması durumunda verilir (Bakır, 2007: 68).
- *Görüş Bildirmekten Kaçınma:* Denetim kanıtlarının yetersiz olduğu veya denetimin ciddi şekilde engellendiği durumlarda uygulanır.

#### 5. KAHRAMANMARAŞ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ SAYIŞTAY DENETİM RAPORLARI (2018-2023)

Bu bölümde, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'ne ilişkin olarak 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2023 yıllarında Sayıştay Başkanlığı tarafından yayımlanan denetim raporlarında yer alan bulgular sistematik bir şekilde analiz edilmektedir. 2022 yılına ait denetim raporu yayımlanmadığı için bu yıl kapsam dışına bırakılmıştır.

##### 5.1. Denetim Bulgularının Genel Görünümü

Denetim raporlarında tespit edilen bulgular, ağırlıklı olarak mali işlemlerin mevzuata uygunluğu, iç kontrol sistemindeki zafiyetler ve ihale süreçlerinde yaşanan usulsüzlükler üzerine odaklanmaktadır. Bu bulgular, belediyenin kurumsal yapısında ve mali yönetim ile kontrol sistemlerinde devam eden yapısal sorunların varlığına işaret etmektedir.

Aşağıdaki tablo, birden fazla yıl boyunca tekrarlanan bulguları ve bu bulgulara ilişkin kısa değerlendirmeleri toplu olarak özetlemektedir.

Tablo: Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin 2018- 2023 yılları Sayıştay Denetim Bulguları ve Bu Bulgulara Ait Yorumlar

| SIRA NO | BULGULARIN KATEGORİSİ | BULGULAR                                                                                                                                                        | YILLAR |      |      |      |      |
|---------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------|------|------|------|
|         |                       |                                                                                                                                                                 | 2018   | 2019 | 2020 | 2021 | 2023 |
| 1       | Diğer Bulgular        | İç Kontrol Sistemindeki Risk Belirleme ve Değerlemesi Konusunda Yapılan Çalışmaların Yetersiz Oluşu                                                             | X      |      |      |      |      |
| 2       | Diğer Bulgular        | Kurum Bütçeleri Hazırlanırken Finansman Ödenek İlişkilerinin Kurulamaması                                                                                       | X      |      |      |      |      |
| 3       | Diğer Bulgular        | Bütçe Ödenek İşlemlerinin Mevzuata Uygun Olmaması                                                                                                               | X      |      |      |      |      |
| 4       | Diğer Bulgular        | Muhasebe Kayıtlarının Geçmiş Tarih Verilerek Yapılması                                                                                                          | X      | X    |      |      |      |
| 5       | Diğer Bulgular        | Geçici Teminat Mektuplarının Muhasebeleştirilmemesi                                                                                                             | X      |      |      |      |      |
| 6       | Diğer Bulgular        | Belediye Şirketlerindeki Sermaye Tutarları ile Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermaye Hesaplarının Uyum Sağlamaması                                 | X      |      |      |      |      |
| 7       | Diğer Bulgular        | Belediyeye Tahsisli Yapılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İlgili İdaresindeki Kayıtlı Bedelleri Üzerinden Takip Yapılmaması                               | X      |      |      |      |      |
| 8       | Diğer Bulgular        | Belediyeye ait Taşınmazların İhale Yapılmadan "İşgaliye Sözleşmesi" ile Kiraya Verilmesi                                                                        | X      |      |      |      |      |
| 9       | Diğer Bulgular        | 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci Maddesi (b) Bendindeki Şartlar Oluşmadığı Halde Pazarlık Usulüyle İhaleye Çıkılması                                   | X      |      |      |      |      |
| 10      | Diğer Bulgular        | Anahtar Teslimi Götürü Bedel İhale Evraklarının Eksik, Hatalı ve Çelişkili Düzenlenmesi                                                                         | X      |      |      |      |      |
| 11      | Diğer Bulgular        | Arsa Temini yapılmadan, Mülkiyet, Kamulaştırma ve İmar İşlemleri Tamam Olmadan İhale Yapılması                                                                  | X      |      |      |      |      |
| 12      | Diğer Bulgular        | Bazı Yüklenicilerin İşleri Durdurması veya İşe Hiç Başlanmamasına Karşı Yasal Süreçlerin Uygulanmaması                                                          | X      |      |      |      |      |
| 13      | Diğer Bulgular        | Proje ve Teknik Şartnameler ile Fen ve Sanat Kurallarına Uygunluk Taşımayan İmalatların Yapılmış Olması                                                         | X      |      |      |      |      |
| 14      | Diğer Bulgular        | Sözleşmede Yer Almayan İşlerin Fiyatlarının Tespit Edilmesinde Mevzuata Aykırı İşlemler Yapılması                                                               | X      |      |      |      |      |
| 15      | Diğer Bulgular        | Yüklenici ve Alt Yüklenicilerin Sorumluluk Mükellefiyeti Gözetilmeksizin Binalara Ait Bakım ve Onarım Harcamalarının Doğrudan Belediye Bütçesinden Karşılanması | X      |      |      |      |      |
| 16      | Diğer Bulgular        | Toplu Taşıma Bilgi Sistemlerine ait doğru ve Güvenilir Çalıştığı Onayına İlişkin Gereken Testlerin Zamanında Yapılmaması                                        | X      |      |      |      |      |
| 17      | Diğer Bulgular        | Belediye Şirketlerine Yapılan Ödemelerde Vergi ve Sigorta Prim Borcu Kesintilerinin Yapılmaması                                                                 | X      | X    |      |      |      |

|    |                                        |                                                                                                                                                                                                   |   |   |   |   |   |   |
|----|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|---|
| 18 | Diğer Bulgular                         | İşçilerin Yıllık İzin Kullanımının Kanuna Uygun Olarak Yapılmaması                                                                                                                                | X | X | X | X | X | X |
| 19 | Diğer Bulgular                         | Niteliği Gereği Peşin Olması Gereken Ücretlerin Tahsili Yapılmadan Hizmet Sunulmuş Olması                                                                                                         | X |   |   |   |   |   |
| 20 | Diğer Bulgular                         | Toplu Ödeme Sisteminin Kullanılması                                                                                                                                                               | X |   |   |   |   |   |
| 21 | Diğer Bulgular                         | Öncelikli Ödeme Hakkına Sahip Kamu Alacaklarının Ödenmemiş Olması                                                                                                                                 | X |   |   |   |   |   |
| 22 | Diğer Bulgular                         | İç Denetime Ait Plan ve Programların Hazırlanmamış Olması                                                                                                                                         | X |   |   |   |   |   |
| 23 | Diğer Bulgular                         | Stratejik Planda Yasal Düzenlemeye Belirlenmiş Bazı Unsurların Yer Almaması veya Olması Gereken Nitelikte Olmaması                                                                                | X |   |   |   |   |   |
| 24 | Diğer Bulgular                         | Performans Programı'ndaki Bazı Unsurların Yasal Düzenlemelerde Belirlenen Nitelikte Olmaması                                                                                                      | X |   |   |   |   |   |
| 25 | Diğer Bulgular                         | Performans Programındaki Stratejik Hedef ve Faaliyetler ile Bunlara Ait Maliyetlemelerin Stratejik Planla Uyumlu Olmaması                                                                         | X |   |   |   |   |   |
| 26 | Diğer Bulgular                         | Performans Hedeflerine İlişkin Sapma Sebeplerinden Bir Kısımın Açık ve İkna Edici Olmayışı veya Detaylandırılmamış Olması                                                                         | X |   |   |   |   |   |
| 27 | Diğer Bulgular                         | Veri Kayıt Sistemindeki Faaliyetlerle Stratejik Plan ve Performans Programları Arasında İlişki Kurulamaması, Sisteme Ait Risklerin Dikkate Alınmayışı ve Sistemdeki Kontrollerin Yeterli Olmayışı | X |   |   |   |   |   |
| 28 | Denetim Görüşüne Dayanak Olan Bulgular | Duran Varlıklara İlişkin Hatalı Muhasebe Kayıtları Yapılmış Olması                                                                                                                                |   | X | X | X | X | X |
| 29 | Denetim Görüşüne Dayanak Olan Bulgular | Taahhütlerle İlgili Muhasebe Kayıtlarının Envanter Kayıtlarıyla Uyumlu Olmaması                                                                                                                   |   | X |   |   |   |   |
| 30 | Diğer Bulgular                         | Yevmiye Tarih ve Numaralarının Mütteselsil Olmaması ve Yevmiye Kayıtlarında Silme veya Atılma Yapılması                                                                                           |   | X | X | X | X | X |
| 31 | Diğer Bulgular                         | Kuruma Ait Mali Tabloların İnternet Sitesi Üzerinde Yayımlanmamış Olması                                                                                                                          |   | X |   |   |   |   |
| 32 | Diğer Bulgular                         | Büyükşehir Belediyesine Aktarılması Gerekli Payların Tahsilatına ait Takip Yapılmaması                                                                                                            |   | X |   |   |   |   |
| 33 | Diğer Bulgular                         | Belediye Şirketlerine Yapılan Ödemelerde Sigorta Prim Borçlarına ait Kesinti Yapılmaması                                                                                                          |   | X |   |   |   |   |
| 34 | Diğer Bulgular                         | Belli Bir Süreyi Kapsayan Yapım İşlerine ait Sözleşme Yapılmaması                                                                                                                                 |   | X |   |   |   |   |
| 35 | Diğer Bulgular                         | Bitüm Temininin İhale Mevzuatına Uygun Yapılmaması                                                                                                                                                |   | X | X | X | X | X |

|    |                                        |                                                                                                                                                                |  |  |  |   |   |
|----|----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|---|---|
| 36 | Denetim Görüşüne Dayanak Olan Bulgular | Varlıklara İlişkin Amortisman İşlemlerinin Mevzuata Uygun Yapılmaması                                                                                          |  |  |  | X | X |
| 37 | Diğer Bulgular                         | Borçların Vade Farkı Gözetilmeksizin İzlenmesi                                                                                                                 |  |  |  | X |   |
| 38 | Diğer Bulgular                         | Banka Hesabı ile Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabı Arasında Uyumsuzluk Bulunması                                                                         |  |  |  | X | X |
| 39 | Denetim Görüşüne Dayanak Olan Bulgular | İşletme Hakkı Şirkete Devredilen Taşınmazların Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabında Takip Edilmemesi                                                            |  |  |  |   | X |
| 40 | Denetim Görüşüne Dayanak Olan Bulgular | Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturalı Borçların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi                                                                             |  |  |  |   | X |
| 41 | Diğer Bulgular                         | Geçici Kabul Noksanlıkları İçin Yapılan Kesintilerin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi                                                       |  |  |  |   | X |
| 42 | Diğer Bulgular                         | Türkiye Belediyeler Birliğine Aktarılan Payların Kamu İdareleri Payları Hesabında İzlenmemesi                                                                  |  |  |  |   | X |
| 43 | Diğer Bulgular                         | Evsel Katı Atık Hizmetlerinin Ücretlendirilmesine Yönelik Çalışma Yapılmaması                                                                                  |  |  |  |   | X |
| 44 | Diğer Bulgular                         | Yapı Kooperatifi Borç Verilmesi ve Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında İzlenmesi                                                                    |  |  |  |   | X |
| 45 | Diğer Bulgular                         | Bazı Avansların Mutemeller Tarafından Mevzuatta Öngörülen Süre İçinde Kapatılmaması                                                                            |  |  |  |   | X |
| 46 | Diğer Bulgular                         | Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Kayıtlı Tutar ile Şirketin Ticaret Sicili Gazetesi'nde Yayımlanan Sermaye Tutarının Uyuşmaması |  |  |  |   | X |
| 47 | Diğer Bulgular                         | İstisna Kapsamında Değerlendirilemeyecek Bazı Mal Alımlarının İstisnalara İlişkin Hükümler Çerçevesinde Gerçekleştirilmesi                                     |  |  |  |   | X |
| 48 | Diğer Bulgular                         | Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci Maddesinin (a) ve (b) Bendi Kapsamına Girmeyen Alımların Bu Bent Hükümlerine Göre Yapılması                                       |  |  |  |   | X |
| 49 | Diğer Bulgular                         | Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci Maddesinin (c) Bendi Kapsamına Girmeyen Alımların Bu Bent Hükümlerine Göre Yapılması                                              |  |  |  |   | X |
| 50 | Diğer Bulgular                         | Bazı Yapım İşlerinde Muayene ve Kabul İşlemlerinin Teknik Olmayan Personel Tarafından Yapılması                                                                |  |  |  |   | X |
| 51 | Diğer Bulgular                         | Yapım İşlerinde İş Artışı Olurlarında Gerekeçye, Orana, Tutar ve Süreye İlişkin Bilgilere Yer Verilmemesi                                                      |  |  |  |   | X |
| 52 | Diğer Bulgular                         | All Risk Sigorta Poliçelerinde Yapım İşleri Genel Şartnamesinde Belirtilen Oranların Üzerinde Muafiyet Oranlarına Yer Verilmesi                                |  |  |  |   | X |

**Kaynak:** Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi 2018-2019-2020-2021 ve 2023 yılı Sayıştay Denetim Raporlarındaki bilgilerden yararlanılarak tarafımızca oluşturulmuştur. 2022 Yılına ait sayıştay raporu yayınlanmadığından dolayı kapsam dışı tutulmuştur.

## 5.2. Bulguların Değerlendirilmesi

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin Sayıştay denetim raporları, belediyenin mali tablolarının genel anlamda doğru bilgi sunduğunu ortaya koymakla birlikte, bazı önemli alanlarda hata ve mevzuata aykırılıklar bulunduğunu göstermektedir. Özellikle dikkat çeken husus, benzer nitelikteki bulguların birden fazla yıl boyunca tekrarlanmasıdır. Bu durum, iç kontrol sisteminin işleyişindeki eksiklikler, ihale süreçlerinde mevzuata aykırı uygulamalar, kurumsal kapasite yetersizlikleri ve mevzuatın yeterince benimsenmemesi gibi temel sorunlara işaret etmektedir.

Bulgular yalnızca mali disiplin eksikliğini değil, aynı zamanda kamu kaynaklarının etkin kullanılmamasını da göstermektedir. Sayıştay'ın sunduğu çözüm önerilerine rağmen bazı bulguların yıllar içinde devam etmesi, denetim sonrası izleme ve geri bildirim mekanizmalarının yetersizliğine işaret etmektedir. Bu durum, iç denetim birimlerinin etkinliğinin sınırlı olduğunu da düşündürmektedir. Aşağıda, raporlarda yer alan bulguların yıl bazındaki değerlendirmeleri sunulmaktadır.

### 5.2.1. 2018 Yılı Denetim Bulgularının Değerlendirilmesi

2018 yılı denetimlerinde, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin mali tablolarının genel olarak güvenilir ve kamu mali yönetimi standartlarına uygun bilgi sunduğu kanaatine varılmıştır. Ancak, denetim görüşünü doğrudan etkilemeyen, fakat sistemsel nitelikteki işleyiş sorunları da raporda yer almıştır. Özellikle mali yönetim, iç kontrol ve muhasebe süreçlerinde yapısal eksiklikler belirgin olmuştur.

İç kontrol sisteminin zayıf işleyişi, risk belirleme ve değerlendirme faaliyetlerinin yetersizliği ile stratejik planlama süreçlerine iç kontrol perspektifinin entegre edilmemesi, belediyede risk odaklı yönetim anlayışının henüz kurumsallaşmadığını göstermektedir. Ayrıca, bütçeleme işlemlerinde finansman-ödenek ilişkisinin kurulmamış olması, yasal mevzuata aykırı harcamalar, geçmişe dönük muhasebe kayıtları, teminat mektuplarının kayda alınmaması ve sermaye hesaplarındaki mutabakat sorunları, mali kontrol zafiyetlerinin temel örnekleridir.

Bu bulgular, belediyenin mali yönetim sisteminde yapısal ve kurumsal düzeyde önemli zafiyetler bulunduğunu ortaya koymaktadır. İç kontrol sistemine ilişkin eksikliklerin giderilmesi için belirli adımlar atıldığı görülmekle birlikte, bu alandaki sorunların sonraki yıllarda da takip edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır (<https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/3217-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi>).

### 5.2.2. 2019 Yılı Denetim Bulgularının Değerlendirilmesi

2019 yılı denetiminde, mali tablolar genel itibarıyla doğru ve güvenilir bulunmakla birlikte, önemli hatalar ve mevzuata aykırılıklar devam etmektedir. Önceki yıl tespit edilen bazı eksikliklerin giderildiği gözlenmiş; finansman-ödenek ilişkisinin sağlanması, teminat mektuplarının muhasebeleştirilmesi ve ihale süreçlerinin usulüne uygun yürütülmesi konularında ilerlemeler kaydedilmiştir. Ancak, muhasebe kayıtlarında geçmiş tarihli işlemler, işçilere yıllık izin kullandırılmaması ve belediye şirketlerine yapılan ödemelerde zorunlu sigorta kesintilerinin yapılmaması gibi sorunlar sürdürülebilir biçimde çözülemiştir.

Bu durum, belediye yönetiminin düzeltme taahhütlerini uygulamada yeterince etkin olamadığını ve izleme mekanizmalarının zayıf kaldığını göstermektedir. Mali tabloların güvenilirliği korunmakla birlikte,



varlık yönetimi, gelir tahsilatı ve mevzuat uyumu alanlarındaki yapısal eksiklikler devam etmektedir. Bu kapsamda, belediyenin daha kapsamlı ve stratejik bir iyileştirme süreci başlatması gerektiği vurgulanmaktadır (<https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/JzgPON6oAp-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi>).

### **5.2.3. 2020 Yılı Denetim Bulgularının Değerlendirilmesi**

2020 yılı denetiminde, mali tablolar genel olarak güvenilir bulunmuş ancak bazı hesap alanlarındaki hata ve eksiklikler nedeniyle “sınırlı olumlu denetim görüşü” verilmiştir. Muhasebe düzenindeki teknik eksiklikler ile yeni uyumsuzluklar tespit edilmiştir. Yevmiye defteri kayıtlarının ardışık olmaması, mali tabloların internet sitesinde yayımlanmaması, taşınmaz envanteri ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluklar, amortisman işlemleri ve ihale mevzuatına aykırı uygulamalar başlıca sorunlardır.

Ayrıca, önceki yıllarda kısmen giderilen bazı bulguların tekrar raporlanması, iç kontrol kültürünün kalıcılışmadığını göstermektedir. Belediyeye verilen sınırlı olumlu görüş, mali raporlama alanında belirli bir teknik yeterliliğe işaret etmekle birlikte, kamu kaynaklarının etkili ve hesap verebilir yönetimini garanti etmemektedir (<https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/G0YE328gj3-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi>).

### **5.2.4. 2021 Yılı Denetim Bulgularının Değerlendirilmesi**

2021 yılında da mali tablolar genel olarak güvenilir olmakla birlikte, bazı önemli hata ve eksiklikler nedeniyle “şartlı denetim görüşü” verilmiştir. Önceki yıllarda tespit edilen sorunların devam ettiği; yıllık izinlerin kullandırılmaması, taşınmaz envanteri ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluk, amortisman hataları ve banka hesap mutabakatlarındaki sorunlar raporlanmıştır. İç kontrol sistemine ilişkin olarak bazı kurumsal adımlar atılmış olsa da risk yönetimi süreçleri hâlâ sistematik bir yapıya kavuşturulamamıştır.

Bu bulgular, mali ve idari süreçlerin etkin izleme ve değerlendirme mekanizmalarının yetersizliğine işaret etmektedir. Ayrıca, operasyonel eksiklikler hizmet sunumu ve mevzuata uygunluk açısından da risk oluşturmaktadır (<https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/V5g6BR9gBP-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi>).

### **5.2.5. 2023 Yılı Denetim Bulgularının Değerlendirilmesi**

2023 yılı denetiminde, mali tablolar genel olarak güvenilir bilgi sunmakla birlikte, bazı hesap alanlarında devam eden sorunlar nedeniyle sınırlı olumlu görüş verilmiştir. Yıllık izinlerin kullandırılmaması, pay tahsilatlarındaki aksaklıklar, duran varlıkların muhasebeleştirilmesindeki hatalar ve taşınmaz envanteri ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluklar sürdürülen temel sorunlardır.

Bunun yanı sıra, ihale mevzuatına aykırı uygulamalar ve teknik yetersizlikler ile muayene-kabul komisyonlarının mesleki donanım eksiklikleri gibi performans denetimi kapsamındaki bulgular da önem arz etmektedir. Bu durum, mali disiplinin yanı sıra kamu hizmetlerinin kalitesi ve mevzuata uygunluğu açısından da riskler taşımaktadır.

Sayıştay, raporda belediyenin kurumsal kapasitesini artırması, mevzuata uyumu sağlaması ve tespit edilen sorunların tekrarını önlemek üzere yapısal reformları ivedilikle hayata geçirmesi gerektiğini vurgulamaktadır (<https://www.sayistay.gov.tr/reports/download/V5g6BR9gBP-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi>).

### **5.2.6. Genel Değerlendirme**

2018-2023 döneminde gerçekleştirilen Sayıştay denetimleri, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin mali tablolarının genel olarak güvenilir olduğunu ortaya koymakla birlikte, mali yönetim süreçlerinde yapısal aksaklıkların devam ettiğini göstermektedir. Bazı bulguların izleyen yıllarda giderilmesi olumlu olmakla birlikte, çok sayıda bulgunun tekrar etmesi, iyileştirmelerin kalıcı ve kurumsal bir nitelik kazanmadığını işaret etmektedir.

Özellikle iç denetim etkinliğinin artırılması, mevzuata uygun bütçeleme ve ihale süreçlerinin titizlikle uygulanması ve muhasebe kayıtlarının doğruluğunun sağlanması gerekmektedir. Belediyenin mali yönetim performansının sürdürülebilir iyileştirilmesi, uzun vadeli ve yapısal reformlarla desteklenmelidir.

## **6. DENETİMLERDE TEKRARLANAN HATA BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Sayıştay denetim raporlarında tespit edilen bulgular, sadece mevzuata aykırılıkları değil, aynı zamanda Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin kurumsal işleyişinde var olan yapısal zafiyetleri de gözler önüne sermektedir. 2018-2023 döneminde hazırlanan Sayıştay raporlarında bazı bulguların yıl bazında sürekli tekrar ettiği görülmüş olup, bu durum belediyenin belirli alanlardaki sorunları kalıcı olarak çözemediğine işaret etmektedir.

Bu bölümde, 2018, 2019, 2020, 2021 ve 2023 yıllarına ait Sayıştay denetim raporlarında en sık tekrar eden başlıca bulgular analiz edilmiştir.

### **6.1. İşçilere Yıllık İzinlerin Kanuna Uygun Kullandırılmaması**

2018'den 2023 yılına kadar tüm denetim dönemlerinde sürekli tekrar eden bu bulgu, 4857 sayılı İş Kanunu'na aykırı olarak kadrolu işçilere biriken yıllık izinlerin kullandırılmadığını göstermektedir. Bu durum, çalışan haklarının ihlali ve belediye açısından potansiyel mali yükümlülükler bakımından önemli bir risk oluşturmaktadır. Belediye sorunu kabul etmiş ve düzeltme sözü vermiş olmakla birlikte, 2019-2021 yıllarında gerekli iyileştirme sağlanamamış, 2023 yılında ise yalnızca kısmi ilerleme kaydedilmiştir. Bu süreklilik, insan kaynakları yönetiminde yapısal ve kurumsal eksikliklerin varlığını açıkça ortaya koymaktadır. İzin planlama ve takibine yönelik etkin bir sistem kurulmalı, ilgili personel ve yöneticilere periyodik eğitimlerle farkındalık artırılmalıdır.

### **6.2. Taşınmaz Envanter Kayıtları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumsuzluğu**

2018, 2020, 2021 ve 2023 yıllarında raporlanan bu bulgu, belediyenin taşınmaz varlık yönetimi ve mali raporlama süreçlerinde sürekli bir kontrol zafiyetine işaret etmektedir. Envanter kayıtları ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzlukların bulunması, mali tabloların gerçekliği yansıtmasını engellemektedir. Belediyenin uyumlaştırma çalışmaları sınırlı kalmış, 2023 itibarıyla sorun tam olarak giderilememiştir. Bu durum, 5018 sayılı Kanun kapsamında mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleriyle bağdaşma-

maktadır. İç denetim mekanizmalarının düzenli izleme ve raporlama yapması ile mali yönetim kapasitesi güçlendirilmelidir.

### **6.3. Duran Varlıklara İlişkin Hatalı Muhasebe Kayıtları**

2018, 2020 ve 2021 yıllarında tespit edilen bu bulgu, sabit kıymet muhasebesinde mevzuata aykırı uygulamaların devam ettiğini göstermektedir. Hizmet alımları yanlışlıkla duran varlık hesabına kaydedilmiş, değer artırıcı olmayan harcamalar sabit kıymet olarak muhasebeleştirilmiştir. Belediye kısmi düzeltmeler yapmış, ancak 2021’de iyileştirme sağlanamamıştır. 2023 raporunda ise bu konuya yer verilmemiştir. Bu durum mali tabloların gerçeğe uygun sunulmaması ve varlık yönetiminin etkin yürütülmemesi anlamına gelmektedir. Sabit kıymet muhasebesi mevzuata uygun hale getirilmeli, iç denetim mekanizmaları güçlendirilerek düzenli kontrol sağlanmalıdır.

### **6.4. Büyükşehir Belediyesine Aktarılması Gereken Payların Takip Edilmemesi**

2020, 2021 ve 2023 yıllarında raporlanan bu bulgu, ilçe belediyeleri ve ilgili idarelerden Büyükşehir Belediyesine aktarılması gereken payların yeterince takip edilmediğini göstermektedir. Çevre temizlik vergisi ve otopark gelirlerinin tahsilatında aksaklıklar bulunmakta, bu durum belediyenin gelir kaynaklarını olumsuz etkilemektedir. Sorun kısmi iyileştirmelere rağmen tamamen çözülememiştir. Etkin, sistematik bir tahsilat mekanizması oluşturulmalı, ilgili kurumlarla koordinasyon artırılmalı, iç denetim güçlendirilmelidir.

### **6.5. Yevmiye Kayıtlarında Usulsüzlükler (Teselsül Bozukluğu, Silinme, Atlanma)**

2020 ve 2021 yıllarında tespit edilen bu bulgu, muhasebe kayıtlarında temel defter düzeni kurallarına uyulmadığını ortaya koymaktadır. Yevmiye defterindeki tarih ve numara dizilişinde bozukluklar, kayıtların silinmesi veya atlanması gibi uygulamalar ciddi iç kontrol zafiyetine işaret etmektedir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve muhasebe yönetmeliklerine aykırı olan bu durum, kayıtların güvenilirliği ve denetlenebilirliğini olumsuz etkilemektedir. Muhasebe sistemi mevzuata uygun yapılandırılmalı, personel eğitimleri artırılmalı ve iç denetim mekanizmaları güçlendirilmelidir.

### **6.6. Belediye Şirketine Yapılan Ödemelerde Vergi ve Sigorta Kesintilerinin Yapılmaması**

2018 ve 2019 yıllarında tespit edilen bu bulgu, belediyenin şirket ödemelerinde yasal vergi ve sigorta kesintilerini yapmadığını göstermektedir. Bu durum kamu zararına yol açabilecek nitelikte olup, belediyenin vergi sorumluluklarının tam yerine getirilmediğine işaret etmektedir. Belediye kısmen kabul etmekle birlikte, sorun tam olarak giderilememiştir. Vergi ve prim kesintileri eksiksiz uygulanmalı, iç kontrol sistemi bu alanda güçlendirilmelidir.

### **6.7. İç Kontrol ve İç Denetim Zafiyetleri**

2018 yılı denetimlerinde risk değerlendirme süreçlerinin yetersizliği ve iç denetim planlarının eksikliği gibi bulgular, iç kontrol sisteminde önemli zafiyetler olduğunu göstermiştir. 2019 ve sonrası yıllarda iyileşmeler olmakla birlikte, bu alanların yapısal olarak sürekli izlenmesi gerekmektedir. Belediye, 5018 sayılı Kanun, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde kurumsal

kapasitesini artırmalı; risk yönetimi, iç denetim planlaması ve eğitim faaliyetlerini sistematik biçimde sürdürmelidir.

### 6.8. Diğer Tekrarlanan Bulgular

Muhasebe kayıtları (duran varlıklar ve banka hesapları), belediye şirketlerinin sermaye tutarları ve bazı ihale ile sözleşme uygulamalarına ilişkin bulgular da birden fazla yılda tekrar etmiştir. Örneğin, şirketlere yapılan ödemelerde vergi ve sigorta kesintilerinin yapılmaması (2018, 2019), sermaye tutarlarıyla ilgili uyumsuzluklar (2018, 2019, 2023) gibi konular bu kapsamdadır.

Durumun genel değerlendirmesi yapıldığında 2018-2023 döneminde Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'ne ilişkin Sayıştay denetim raporlarında tekrarlanan bulgular, sadece mevzuata aykırılıkları değil, aynı zamanda kurumsal kapasite eksikliği, insan kaynağı yetersizliği ve stratejik yönetim anlayışındaki zafiyetleri de göstermektedir. Süreklilik arz eden bu sorunlar, belediyenin denetim sonrası öğrenme ve iyileştirme mekanizmasını etkin şekilde işletemediğini ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, belediyenin kurumsal kapasitesinin artırılması, iç kontrol sisteminin etkinleştirilmesi ve denetim sonrası izleme mekanizmalarının güçlendirilmesi hayati önem taşımaktadır. Bu yaklaşımlar, mali saydamlık, hesap verebilirlik ve kamu kaynaklarının etkin yönetimi açısından zorunludur.

## 7. SONUÇ VE ÖNERİLER

### 7.1. Sonuç

2018-2023 döneminde Sayıştay tarafından yayımlanan denetim raporları, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin mali yönetim sisteminde yapısal ve kurumsal nitelikli sorunların varlığını açık biçimde ortaya koymaktadır. Denetim görüşleri genel olarak olumlu veya sınırlı olumlu şeklinde olmakla birlikte, raporlarda yer alan bulgular belediyede iç kontrol, risk yönetimi, muhasebe düzeni, ihale süreçleri ve personel uygulamaları gibi alanlarda mevzuata aykırılıklar ve uygulama eksikliklerinin devam ettiğini göstermektedir. Özellikle işçilere yıllık izin kullandırılmaması, taşınmaz kayıtlarında uyumsuzluklar ve amortisman işlemlerine ilişkin hataların farklı yıllarda tekrarlanması, iç denetim süreçlerinin etkinliğinin düşük olduğunu ve denetim sonrası geri bildirim mekanizmalarının yetersiz kaldığını göstermektedir.

Belediyenin zaman zaman bulgulara yönelik düzeltici eylem planları geliştirmiş olması, bu sorunların kalıcı çözümüne yönelik kapsamlı ve stratejik bir dönüşümün henüz sağlanamadığını göstermektedir. Bu durum sadece mali yönetim açısından değil, aynı zamanda yönetim ilkeleri bağlamında da ciddi bir kurumsal zafiyet oluşturmaktadır.

Denetim raporlarında aynı türdeki bulguların yıllar içinde tekrar etmesi, Sayıştay denetiminin caydırıcılığını azaltan bir etki meydana getirmekte ve belediyelerin denetim sonrası geri bildirimlere kurumsal düzeyde cevap veremediğini göstermektedir. Bu bağlamda, denetim sürecinin sadece hata tespitiyle sınırlı kalmaması; aynı zamanda rehberlik ve yönetim fonksiyonunu daha güçlü biçimde yerine getirmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin etkin, hesap verebilir ve şeffaf bir kamu yönetimi anlayışına ulaşabilmesi için iç kontrol sisteminin etkinliğinin artırılması, iç denetim birimlerinin

güçlendirilmesi ve Sayıştay denetimlerinden sonra ortaya çıkan bulgulara ilişkin sistematik izleme ve öğrenme mekanizmalarının kurulması zorunludur. Aksi takdirde benzer sorunların tekrarı ve kamu kaynaklarının etkin kullanılmaması riski devam edecektir.

## 7.2. Öneriler

**İç Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi:** Belediye bünyesindeki iç denetim ve risk yönetimi birimlerinin kurumsal kapasitesi artırılarak, iç kontrol mekanizmaları etkin hale getirilmelidir.

**Eğitim ve Kapasite Geliştirme:** Mali hizmetler, ihale ve muhasebe birimlerinde görev yapan personele yönelik mevzuat bilgisi artırılmalı ve düzenli hizmet içi eğitimlerle denetim farkındalığı güçlendirilmelidir.

**Tekrarlayan Bulgulara Yönelik Kalıcı Çözümler:** Aynı bulguların yıllar içinde tekrarlanması, geçici çözümlerle yetinildiğini göstermektedir. Bu durumun önüne geçmek için belediyelerde denetim sonrası “bulgu izleme komisyonları” oluşturulmalı, her bulguya yönelik eylem planı hazırlanmalı ve ilerleme Sayıştay’a raporlanmalıdır.

**İhale Süreçlerinin Şeffaflaştırılması:** Tüm ihale süreçleri ilgili mevzuat çerçevesinde şeffaf, açık ve rekabetçi biçimde yürütülmeli; geçmiş bulgular ışığında yeniden yapılandırılmalıdır.

**Kurumsal Raporlama Altyapısının İyileştirilmesi:** Muhasebe kayıtları ve mali tabloların hazırlanmasında teknolojik altyapı güçlendirilmeli, e-devlet entegrasyonları artırılmalıdır.

**Sayıştay Denetim Sistemine İzleme ve Değerlendirme Modülü Eklenmesi:** Sayıştay, belediyelere ait tekrarlayan bulguların merkezi düzeyde dijital olarak izlendiği ve çözüme yönelik adımların raporlandığı bir değerlendirme modülü oluşturmalıdır.

Sonuç olarak, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi’nin mali yönetim ve denetim süreçlerinde sürdürülebilir iyileşme; yalnızca mevzuata uyumla değil, denetim kültürünün kurumsal düzeyde benimsenmesiyle mümkün olacaktır. Sayıştay denetimlerinin etkinliği, tespit edilen bulguların sayısından ziyade, bu bulgulara verilen kurumsal tepkilerle ölçülmelidir. Bu doğrultuda yapılacak her yapısal iyileştirme, kamu kaynaklarının daha etkin kullanılmasını sağlayacak ve toplumsal güveni artıracaktır.

**KAYNAKÇA**

- Acar, M. & Altun, M. (2020). Kamu Maliyesinde Hesap Verebilirlik ve Denetim. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Acar, C. & Altun, N. (2020). Sayıştay Denetiminin Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme (Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği). *Pearson Journal of Social Sciences & Humanities*, 6(6), 252–273.
- Afacan, H. (2022). Türkiye’de Büyükşehir Belediyelerinde Performans Denetiminin Etkinliği Açısından Sayıştay’ın Rolü (Yüksek Lisans Tezi). Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Auditing Concepts Committee Report). Of the Auditing Committee on Basic Auditing. Concepts.1972
- Bakır, M. (2007). Denetim, 5.Baskı, Trabzon, Dilara Yayınevi.
- Demirbaş, T. & Engin, R. (2016). Sayıştayın Belediyeler Üzerindeki Performans Denetimlerinde Ulaştığı Bulguların Analizi. *Sayıştay Dergisi*, (100), 27–60.
- Falay, N. (1997). Denetim, Verimlilik-Etkinlik-Tutumluluk (VET) ve Sayıştay. *Sayıştay Dergisi*, (25), 18–30.
- Güçlü, F. (2005). Muhasebe Denetimi, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hamza Çelikyay, H. & Yüksel K. (2025). Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi, Cilt 34, Sayı 3, Temmuz 2025, s. 1-38
- Işık, S. & Engin, R. (2022). Sayıştay’ın Belediyeler Üzerindeki Denetimlerinde Ulaştığı Kamu Alımlarına İlişkin Bulguların Değerlendirilmesi. *Denetişim*, 13(25), 160–178.
- İbiş, C. ve Çatıktaş, Ö.(2012). İşletmelerde İç Kontrol Sistemine Genel Bir Bakış, *Sayıştay Dergisi*, Sayı 85, s. 95-121
- Karacan, E. (2024). Yerel Yönetimlerde Sayıştay Denetimi ve Hesap Yargılamasının İşlevselliği Üzerine Bir Değerlendirme (Yüksek Lisans Tezi). Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Keleş, R. (1997). Yerel Yönetimlerde Denetim. *Sayıştay Dergisi*, (25), 10–17.
- Keleş, R. (2016). Yerinden Yönetim ve Siyaset (10. baskı). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Kızılkaya, A. (2019). Türkiye’de Belediyelerde Malî Yapının Değerlendirilmesi: Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Yüksek Lisans Tezi). İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Moğol, T. Taraktaş, A. Çakır, T. & Varcan, N. (2019). Mahallî İdareler Maliyesi (T. Çakır, Ed.). Anadolu Üniversitesi Yayınları. (Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3124; Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 2033).
- Türk Dil Kurumu, (2025). <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim: 20.06.2025).
- Varcan, N. Taraktaş, A. & Hacıköylü, C. (2019). Yerel Yönetimler (C. Hacıköylü, Ed.). Anadolu Üniversitesi Yayınları. (Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2928; Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1885).
- İnternet Kaynakları:
- [https://www.sayistay.gov.tr/files/2253\\_sayistay\\_tanitim\\_2022.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/2253_sayistay_tanitim_2022.pdf) (Erişim Tarihi: 21.06.2025).
- <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 24.06.2025).
- <https://www.sayistay.gov.tr/pages/75-osmanli-devleti-donemi> (Erişim Tarihi: 23.06.2025).
- [https://www.sayistay.gov.tr/files/705\\_SP\\_2019\\_2023.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/705_SP_2019_2023.pdf) (Erişim Tarihi: 24.06.2025).
- [https://www.sayistay.gov.tr/files/5565\\_KAMU\\_YONETIMINDE\\_MALI\\_DENETIM.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/5565_KAMU_YONETIMINDE_MALI_DENETIM.pdf) (Erişim Tarihi: 25.06.2025).
- [https://ammeidaresi.hacibayram.edu.tr/documents/article/1/49/1/4\\_akyel.pdf](https://ammeidaresi.hacibayram.edu.tr/documents/article/1/49/1/4_akyel.pdf) (Erişim Tarihi: 24.06.2025).

- [https://www.sayistay.gov.tr/files/3078\\_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/3078_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf) (Erişim Tarihi: 25.06.2025).
- [https://www.sayistay.gov.tr/files/796\\_denterimleri.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/796_denterimleri.pdf) (Erişim Tarihi: 22.06.2025).
- <https://www.sayistay.gov.tr> (Erişim Tarihi: 21.06.2025).
- <https://sayistay.gov.tr/pages/65-sayistay-tarihcesi> (Erişim Tarihi: 20.05.2025).
- <https://www.sayistay.gov.tr/pages/142-denetim-rehberleri> (Erişim Tarihi: 20.06.2025).
- [https://www.sayistay.gov.tr/files/3078\\_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf](https://www.sayistay.gov.tr/files/3078_D%C3%BCzenlilik%20Denetim%20Rehberi.v5.pdf) (Erişim Tarihi: 20.06.2025)
- <https://www.sayistay.gov.tr/reports/qZox1M3g5P-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi> (Erişim Tarihi: 21.06.2025).
- <https://sayistay.gov.tr/reports/3886-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi> (Erişim Tarihi: 20.06.2025).
- <https://sayistay.gov.tr/reports/3886-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi> (Erişim Tarihi: 15.06.2025).
- <https://sayistay.gov.tr/reports/4315-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi> (Erişim Tarihi: 20.06.2025).
- <https://www.sayistay.gov.tr/reports/V5g6BR9gBP-kahramanmaras-buyuksehir-belediyesi> (Erişim Tarihi: 21.06.2025)
- <http://www.kahramanmaras.gov.tr/tarihce1> (Erişim Tarihi: 22.06.2025).
- <https://kahramanmaras.bel.tr/kurumsal/misyon-ve-vizyon> (Erişim Tarihi: 15.06.2025)
- <https://ansiklopedi.ksu.edu.tr/Ansiklopedi2.aspx> (Erişim Tarihi: 20.05.2025).
- [https://gabb.gov.tr/uploads/dokumanlar/mevzuatlar/1.5.5393\\_belediye\\_kanunu.pdf](https://gabb.gov.tr/uploads/dokumanlar/mevzuatlar/1.5.5393_belediye_kanunu.pdf) (Erişim Tarihi: 25.06.2025).
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf> (Erişim Tarihi: 25.06.2025).
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5018.pdf> (Erişim Tarihi: 15.05.2025).
- <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6085.pdf> (Erişim Tarihi: 25.06.2025)



